

KÉPEK KERENGŐJÉBEN

Ballonok a Ludwig Múzeum kerengőjében – Swierkiewicz Róbert kiállítása a Szinyei Szalonban. 1999. február 16.

Aki végignézi ennek a kiállításnak a képeit, és felidézi emlékezetében Swierkiewicz Róbert két korábbi kiállítását, az 1994-ben, a Kiscelli Múzeumban rendezett „Kelet kezd – nyugat befejez” címűt, és az elmúlt év októberében a Ludwig Múzeumban rendezett „Tugboat” (Lökőhajó) című tárlatot, ismerős világban találja magát. Láthatja a folyamatosságot, és életmű egymásra épülő rétegeinek összefüggéseit, Swierkiewicz ismert és ismerős témáinak újabb megjelenéseit, és láthatja az újat, a témák és gondolatok metamorfózisát, a nagyívű életmű entrópiájának legújabb fejleményeit. Minden ismerős, és mégis minden új és meglepő.

Látjuk a múltat, a gondolatok genezist és tárgyi valóságát, a Kiscelli Múzeum templomterében a falakra kötözött ponyvákra magasból lecsurgó festékcseppeket, és a Ludwig Múzeum aulájában himbálózó hatalmas, felfújott ballonokat, és látjuk a jelent, az architektúrális-plasztikai élmény képpé való átlénygülését. Mintegy tetten érzjük Swierkiewicz alkotói módszerének egyik lényeges sajátosságát, azt, hogy a vizuális gondolat a születés pillanatában gyakran térbeli, materiális formát ölt – idézzük fel egy pillanatra Swierkiewicz emlékezetes tárgyainak sorát, szobrait, bútorait, tükreit, a farönköket, a csónakot, miseruhát, sámándobot, sátrat, batyut, ballont, léghajót, és így tovább, és így tovább. Látjuk, hogy az alkotói folyamat a tárgyak megteremtésével legtöbbször nem ér véget, a „valóságos” tárgyak később képekké desztillálódnak, és végső formájukat akkor nyerik el, amikor Swierkiewicz legsajátabb közegében, a festményben jelennek meg és tűnnek el. A festményeken

ugyanis megjelenik minden, ami fontos, és eltűnik minden, ami csak romló anyag. Eltűnnek a felaggatott festékes dobozok, eltűnnek a ponyvák, a kötelek, a gerendák, eltűnnek a kompresszorok és a duzzadó ballonok, és megjelenik a színek szabadon omló zuhataga, és megjelenik az architektúra bőrtönből szabaduló életadó dualitás, a férfi és női princípium légiészülő képe.

A Színözön képsorozatán látjuk, hogy a Kiscelli Múzeum szakrális terében milyen felszabadító ereje van a nemesen egyszerű, régi architektúrának, a *Ballonok* sorozatán pedig látjuk, hogy a Ludwig Múzeum képzeletben szakralizált tere, a „kerengő” hogyan toladódik a látvány és a néző közé nehézkes struktúrájával, és hogyan készíti menekülésre az életet.

Látjuk, hogy mindkét sorozat anyagtalan. Az egyik a színek táncolnak a gravitáció megfoghatatlan zenéjére, a másikon levegőből gyúrt testek öltik magukra az élet misztériumának biológiai formáit.

És végül látjuk, hogy a vizuális eszmévé tisztult tárgyak hogyan kárpótolják magukat anyagi valójuk elvesztéséért azáltal, hogy képsorozatokban jelennek meg. A sorozat ugyanis – Swierkiewicz Róbert kedvelt formája – epikus műfaj, időbeli és térbeli kiterjedése van, s mozgásának, időbeliségének színtere az emberi képzelet. Tekintetünk vándorlása és képzeletünk mobilizálása teremt síkjukból teret, mozdulatlanságukból mozgást.

Hölgyeim és uraim, érezzék jól magukat a képek kerengőjében.

